

BIEROLOGIE IN BRUGGE

Luc Troffaes

De oprichting van de brouwerij „De Gouden Boom” op 6 oktober 1983 in de gebouwen van de vroegere brouwerij „’t Hamertje” door Paul Vanneste, betekende voor de Brugse brouwindustrie een ommekeer in zijn terugval. Sedert het verdwijnen van de bekendste brouwerijen „Brij. Aigle-Belgica” in 1978 (opgeslorpt door het Piedboeuf-concern) en van „Brij. ’t Hamertje” (opgeslorpt door Brij. Haacht) in 1982, bleef er nog slechts een brouwerij actief in de Brugse binnenstad, nl. de Brij. „De Halve Maan”.

Op grafiek 1 zien we dat Brugge reeds vroeg een bloeiende brouwindustrie bezat. Dit wordt tevens bevestigd door de Poortersboeken waarin we zesentwintig personen tellen die zich in de periode 1479 tot 1496 als brouwer of brouwersgast lieten inschrijven.

Een van de oudst bekende, indien niet de oudste, brouwerij in Brugge was de brouwerij van de gebroeders „... Heinric, Martin ende Claeys van Slypen ...” in de Katelijnestraat naast het aalmoeshuis ’t Rooms Convent op 10 juni 1330.

Het bier dat in Brugge gebrouwen werd, kreeg de naam „Brux” voor het meer alcoholisch groot bier. Het minder alcoholisch bier of klein bier kreeg de naam „(Brugse) keyte” of „bier van grooten”.

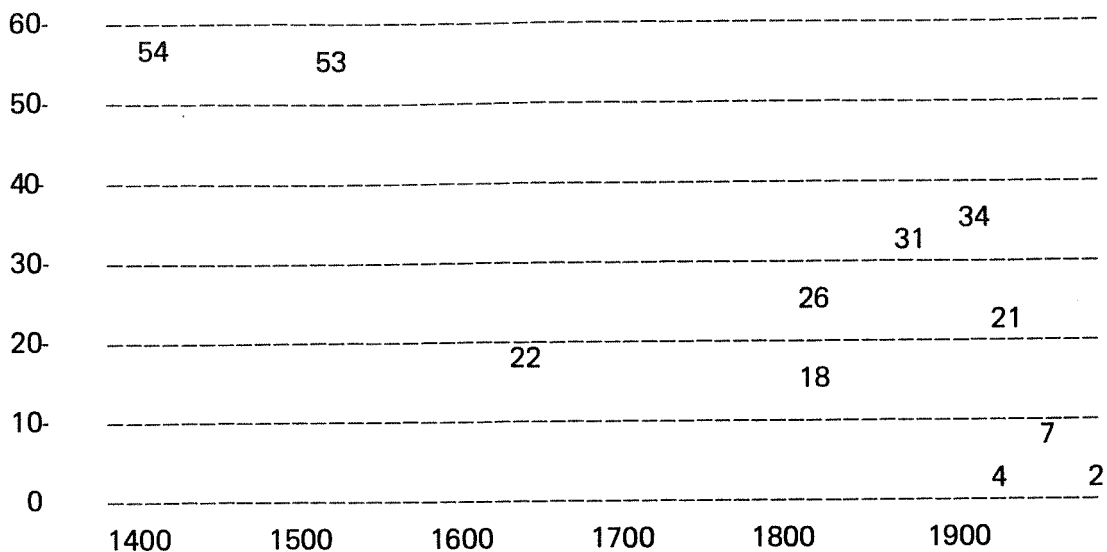
In navolging van dit bier en andere bekende Brugse bieren, waarbij we denken aan de bieren BAB 400, Super en Pils van de Brouwerij Aigle-Belgica, de Bourgogne de Flandre van Brij. Den Os, De Brugse Tripel van Brij. ’t Zwaard en later van Brij. ’t Hamertje, zetten nu de twee overblijvende brouwerijen de productie van artisanale bieren verder. Brouwerij „De Halve Maan” van ons trouw medelid van St.-Guthago, de h. Maes, brouwt zijn „Straffe Hendrik” en brouwerij „De Gouden Boom” creëert het „Brugs Tarwebier”.

In de volgende tabellen wordt een overzicht gegeven van de talrijke Brugse brouwerijen die er geweest zijn, met hun belangrijkste eigenaar(s)-brouwer, de plaatsbepaling indien gekend en de tot nu toe vroegst gevonden datum van bestaan.

Aantal brouwerijen:

1441	54	1899	31	1945	7
1540	53	1906	31	1950	4
1673	22	1914	32	1982	2
1845	18	1921	34	1983	1
1849	26	1928	21	1984	2

Evolutie van het aantal brouwerijen in de binnenstad:

We stellen vast dat het achteruitgaan van het aantal brouwerijen samenvalt met het verval van Brugge als bloeiende stad in de middeleeuwen en ook in de crisisperiode die volgt op de jaren dertig. Een lichte heropleving is merkbaar in een tijd van evenwicht (tussen 1830 en 1914), waarbij de economie zich onder invloed van de industriële revolutie herstelt en opbloeit.

Brouwerij inventarisatie

Nr.	Naam	Eigenaar-brouwer	Plaatsbepaling	Datum
1.	Den Anker	Schaeverbeke Cnapelinck	Wijngaardstraat 9	1546
2.	Den Arent(Aigle)	Fam. Meulemeester	E. Zorghestraat	1553
3.	't Bezemtje		Bezemstraat 15	1540
4.	De Blauwen Arend		Noordzandstraat	1540
5.	De Gouden Boom	Paul Vanneste	Langestraat 45	1983
6.	Den Brandaek	Nicolaas Verbeke	E. Zorghestraat	1673
7.	't Breydelkin	Fam. Monteville	Smedenstraat 10	14de e.
8.	Casselberg	Fam. D'Haveskerke	Hoogstraat	1540
9.	Cauwe-Penninck	Carlos Cauwe	Westmeers-Oostmeers	1885
10.	In de Cop	Fam. Cauwe	Kopstraat	1441
11.	Ter Dune		Jeruzalemstraat- Blekerijstraat	14de e.
12.	Den Erckel	De Graeve	Wollestraat	1673
13.	Ten Ezele	Van Houtryve	Ezelstraat-Oude Zak 1	1415
14.	In de Gapaard	E. Van der Ghote	Noordzandstraat 89	1441
15.	De Ganze	P. De Vriendt	Ganzestraat	1733
16.	't Haentjen		a. Vlamingstraat b. Hoek Haanstraat c. Smedenstraat	1382 1596
17.	't Hamertje	Fam. J. Vanneste	Langestraat 45	1872

18.	Den Gouden Hand		Gouden Handstraat	
19.	Ten Handboghe		Snaggaardstraat	1435
20.	Den Hert	G. Parmentier	St.-Annarei	1886
21.	Ten Hertshoorne		Carmersstraat	1435
22.	Het Hoefijzer		Omgeving Noordzandstraat	1540
23.	Het Hoepeltje		Achter de Carmerskerk	1449
24.	't Gulden Hoofd		Achter St.-Jacobskerk	1540
25.	De(n) (Gouden) Hoorn		Zuidzandstraat	1540
26.	Den Inghele		Engelstraat	1491
27.	't Kapittel		Omgeving Burg-Markt	?
28.	De Drie Koningen	De Ryckere	Wulfhagestraat	1845
29.	De Gouden Kroone	J. Vande Hofstraat	Smedenstraat 18	1893
30.	't Kruysken	J. Van de Keire	Zuidzandstraat 46	1542
31.	N.V. De Lac	diverse (coöp.)	Minnewaterpark	1929
32.	De Twee Leeuwen	A. Parmentier	?	1777
33.	De Lion d'Or	De Buck	Augustijnenrei	1845
34.	De Halve Maan	Fam. H. Maes	Walplein 26	1856
35.	Brij. Leon Maes	L. Maes-Seys	Walplein 24	
36.	De Mane		a. Snaggaardstraat	
		J. Mangelschot	b. Walplein 26	1546
37.	La Marine	E. Van Houtryve	Wollestraat	begin 20e e.
38.	De Marminne (meermin)	J. Paternoster	Langstraat 19	1540
		Kempis		
		Arthur Moulaert		
39.	De Meyboom	?	Dweersstraat	1579
40.	De Drie Monniken	A. Vanneste	Molenmeersch 6	1500
41.	Den Os	O. Van Houtryve	Raamstraat 3	rond 1845
42.	't Peerdeken		Bisschopsdreef (beursplein)	1540
43.	In de Pense	J. Boucqaert	Kuipersstraat	1673
44.	De Ridder	J. Martinus	Carmersstraat	1733
45.	Rozenbrouw	Fam. Floor	Rozendal	1845
46.	De Roze		't Gotje	1540
47.	Het Schaeck	C. De Brouwere	Omgeving Vrijdagmarkt	1493
48.	De Schaere	F. Pollet	Omgeving Ezelsbrug	1733
49.	't Schip		Bergpoelplaats (Eiermarkt)	1540
50.	't Schotelken	Ibona		15e e.
51.	In St.-Aernoud		Moerstraat 10	1673
52.	St.-Jacob	Fr. Vandeplassche	Moerstraat 10 of 14	1861
53.	St.-Juliaan	Jan Oste	Boeveriestraat	1622
54.	St.-Nicolaas		Boeveriestraat	1540
55.	St.-Kristoffel		Boeveriestraat	1540
56.	De Sleutele	St. Verlinde	Wulfhagestraat 39	1441
57.	De Sterre	De Neve	Gentpoortvest	1906
		Schaeeverbeke		
58.	In de Sterre	M. Roels	Omgeving Ezelsbrug	1673
59.	De Torre	R. Duprez	Omgeving Molenbrug	1600
60.	Tsaeck-De Mane	J. Mangelschot	Walplein 26	1546

61.	Ten Voetboghe		Snaggardstraat	1534
62.	De Wildeman		Smedenstraat	1540
63.	De Wulf	M.C. Everart	Walplein 26	1725
64.	Brugge Zeehaven	D. Vanneste	Walplein 23	1877
65.	Zevensterre		Zuidzandstraat	1441
66.	De Zonne	A. Claeys	Langestraat 142	1710
67.	De Kleine Zwane		Carmersstraat	1540
68.	De Drie Zwaentkens		rechts van Carmers 36	1632
69.	De (Grote) Zwane	A. D'Hoedt	S. Stevinplein	1441
70.	't Zwaard	C. Van der Ghote	Zwarte Leertouwersstraat	1563

Brouwerijen zonder naam

71.		Paters Capucijnen	St.-Clarastraat	1898
72.		Gebroeders Van Slypen	Katelijnestraat	1330
73.	(*)	Moeders van de Zwarte Zusters	Spaanse Loskaai	1687

Brouwerij waarvan de naam niet gekend is. Het cijfer tussen de haakjes verwijst naar mogelijk verband met de brouwerij onder dit nummer.

74.	(34)	Comeyn-Gheleyn	Wijngaardplein	1845
75.		Van den Abeele	St.-Annarei 7	1845
76.		Noorbeek	Carmersstraat	1842
		Delannote		
77.		Arents	Smedenstraat	1845
78.	(1)	A. Valcke	Katelijnestraat 78	1845
79.	(22)	Kesteloot	Hoefijzerlaan	1906
80.		Verraes	Beenhouwersstraat 21	1881
81.		Verlinde	Molenmeersch	1906
82.		Van der Ghinste	St.-Clarastraat	1906
83.		Strubbe	Lange rei	1906
84.		Schaeverbeke F.	De Lane	1906
85.		Franchomme	Smedenstraat	1906

(*) Ten andere praktisch elk klooster te Brugge had zijn eigen brouwerij. Zo lezen we (wat ons welwillend werd medegedeeld door E.H. Jozef Van den Heuvel) in het Register van de Moeders van de Zwarte Zusters: „... *Suster Geneveva van Canneyt, dewelcke heeft ghecockt den looden back om het graen te weecken ... int jaer 1687 ...*“. Deze bak kan alleen gediend hebben om of de gerst te laten kiemen of om het beslag te maken.